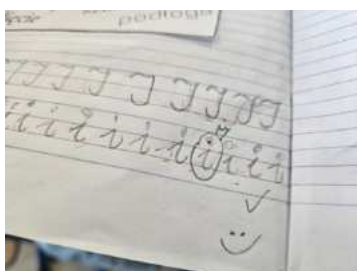
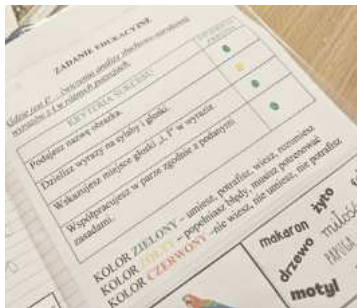

Mariola Stachurska

Ocenianie kształtujące w naszej szkole

Ocenianie kształtujące to idea, która zagościła kilkanaście miesięcy temu w naszej szkole, w Szkole Podstawowej im. majora Henryka Sucharskiego w Jezierzycach. To sposób pracy i sposób myślenia o edukacji, który służy podnoszeniu jakości nauczania. Wdraża uczniów do samodzielnego myślenia, wspiera pracę nauczycieli, poprzez dostarczanie im informacji o poziomie wiedzy i umiejętnościach uczniów, dzięki temu mogą oni lepiej realizować potrzebne treści. Ocenianie kształtujące obejmuje wiele działań, metod, technik i środków dydaktycznych, które wspierają rozwój uczniów i pomagają im w uczeniu się.

W maju 2022 r. Szkoła Podstawowa w Jezierzycach przystąpiła do działania – *Całościowy rozwój szkoły*, w ramach programu „Szkoła ucząca się”, realizowanego przez Centrum Edukacji Obywatelskiej oraz Polsko-Amerykańską Fundację Wolności. Rozpoczęliśmy szkolenie: „Jak krok po kroku wprowadzić ocenianie kształtujące do swojego nauczania i uczenia się uczniów”. Przez wiele miesięcy zdobywaliśmy wiedzę na temat tego, czym jest ocenianie kształtujące, jak ważne jest to, by uczniowie znali cele i kryteria sukcesu, które realizują podczas lekcji. Uczyliśmy się, w jaki sposób udzielać dziecku informacji zwrotnej na temat zdobytych przez nie wiadomości i umiejętności. Wprowadzaliśmy elementy samooceny i oceny koleżeńskiej.

Uświadomiliśmy sobie, jak ważne jest podsumowanie lekcji, gdyż dzięki niemu uzyskujemy informacje o tym, w którym miejscu są dzieci, czy cel zajęć został zrealizowany. Stopniowo, zdobywając wiedzę podczas realizacji kolejnych modułów kursu, wprowadzaliśmy elementy oceniania kształtującego do naszej codziennej pracy. Poznaliśmy wiele przyjaznych dzieciom metod i technik, które teraz wykorzystujemy na co dzień. Na przykład metoda „zielonego długopisu” wdrożona w klasach 1-3, koncentruje się na wyróżnianiu i zaznaczaniu tych elementów pracy, jakie dziecku się udały. Metoda ta bazuje na pozytywnych wzmocnieniach, skupia się na tym, co dobre, budując poczucie własnej wartości.

W klasach 0-8 wykorzystujemy w codziennej pracy „patyczki OK”. Korzystając z patyczków z imionami dzieci, losujemy zespoły i pary do pracy, przydzielamy zadania do wykonania, wpływamy na aktywność i zaangażowanie uczniów w pracę na lekcji, wybierając ich losowo do odpowiedzi na wcześniejsze zadane pytania. Duży nacisk kładziemy na rozwój kompetencji kluczowej, jaką jest współpraca. Nasi uczniowie **pracują w parach i grupach** podczas zajęć. Nauka współpracy podczas wykonywania zadań to żmudny proces, który niesie ze sobą wiele trudności, jednak długofalowe korzyści są na tyle duże, że warto podjąć taki wysiłek. Ten rodzaj pracy jest wartościowy dla wszystkich uczniów. Dzieci dużo szybciej się uczą, bo uczą się też od siebie nawzajem. Dzięki pracy w parach i grupach z różnymi osobami (losujemy pary i grupy przy pomocy patyczków), dzieci się integrują, uczą się współdziałania, poznają się lepiej w zespole klasowym. W edukacji wczesnoszkolnej i na wielu przedmiotach w klasach 4-8, stosujemy „technikę świateł”. Polega ona na ustaleniu znaczenia kolorów i wykorzystywaniu ich w trakcie pracy lub na jej podsumowanie. Stosujemy kolory odpowiadające sygnalizacji świetlnej: zielony (rozumiem, jest ok), żółty (prawie rozumiem, potrzebuję wsparcia), czerwony (nie rozumiem). Znaczenie kolorów jest dobrze znane uczniom i rodzicom.

Techniki światła używamy w różnych sytuacjach. W czasie pracy samodzielnej uczniowie kolorami pokazują nauczycielowi, jak radzą sobie z zadaniami. „Techniką światła” nauczyciel ocenia uczniów podczas wykonywania zadań edukacyjnych. Kolory wykorzystują również dzieci, aby dokonać samooceny lub oceny koleżeńskiej.

W klasach 1-3 rezygnujemy z wystawiania dzieciom ocen cząstkowych – cyfrowych. W klasach starszych nauczyciele łączą oceny cyfrowe z ocenami kształtującymi. Udzielają dziecku na bieżąco **ustnej lub pisemnej informacji zwrotnej**, która mówi o tym, co uczeń już umie, gdzie popełnia jeszcze błędy, nad czym musi popracować i daje wskazówki do dalszej pracy.

Wprowadzenie oceniania kształtującego do szkoły to złożony i długotrwały proces. Jego powodzenie zależy od nauczycieli, uczniów i rodziców. Wszyscy muszą być przekonani, że ocenianie kształtujące odmieni szkołę, że wpłynie korzystnie na rozwój dzieci, sprawi, że będą lepiej się uczyć, uwierzą w siebie i z czasem wezmą odpowiedzialność za swoją edukację.

W lutym 2024 r. ukończyliśmy pierwszy etap długiego szkolenia i otrzymaliśmy tytuł SZKOŁY UCZĄCEJ SIĘ. Za nami pierwszy krok, przed nami jeszcze daleka droga, ale nie zamierzamy się zatrzymywać, ponieważ wierzymy w to, że idziemy w dobrą stronę.

Mariola Stachurska

Nauczycielka edukacji wczesnoszkolnej i przedszkolnej w Szkole Podstawowej im. majora Henryka Sucharskiego w Jezierzycach. Pracuje w szkole 25 lat, a w tym roku szkolnym rozpoczęła kolejną przygodę z uczniami klasy pierwszej, której jest wychowawczynią.

Dorota Kojder-Wróblewska

Inspiruj, motywuj, nie oceniaj, czyli o pozytywnym wzmocnieniu w edukacji na podstawie projektu „Dydaktyczne Piątki”

Współczesna szkoła mierzy się z licznymi wyzwaniami. Na skutek rozwoju nowoczesnych technologii i wszechobecnego dostępu do informacji bardzo szybko zmienia się otaczająca nas rzeczywistość. Jako społeczeństwo zaczynamy inaczej postrzegać proces zdobywania wiedzy oraz inaczej myśleć o edukacji, nauczaniu i uczeniu się. Wszystko to sprawia, że przemianie ulega rola nauczyciela oraz rola ucznia. Dotyczy to nie tylko modelu pracy, ale także sposobu oddziaływania na ucznia. W związku z tym, że nieodzownym elementem procesu dydaktycznego jest ocenianie postępów edukacyjnych, uważam, że i w tym obszarze konieczne są zmiany. Poszukując odpowiedzi na pytanie czy i jak oceniać, natknęłam się na cykl spotkań prowadzonych przez Centrum Nowoczesnej Edukacji – Politechnika Gdańska w ramach projektu „Dydaktyczne Piątki”. W szczególny sposób zainteresowały mnie dwa tematy: **Jak (i czy) oceniać efekty uczenia**

się w dobre dostępu do wiedzy i AI?¹ oraz **Jak i czy oceniać: alternatywne sposoby oceniania**². Oba spotkania prowadziła dr hab. Joanna Mytnik, która jest liderką (dyrektorem) Centrum Nowoczesnej Edukacji.

Zainspirowana treściami wy wpływającymi z obu webinarów chciałabym przybliżyć poruszane w nich zagadnienia w nadziei, iż zachęcę innych nauczycieli do wysłuchania wspomnianych wyżej wykładów, gdyż uważam, że są źródłem wartościowych informacji.

Wystąpienia dr hab. Joanny Mytnik poparte są licznymi wynikami międzynarodowych badań nad edukacją, co uzmysławia odbiorcy, że przemiany w szkolnictwie są niezbędne. Dają również obraz pozycji Polski w światowych rankingach edukacyjnych. Pokazują, że przed nami jeszcze długa droga do zerwania z pru-

1. J. Mytnik, *Czy i jak oceniać efekty uczenia się?* CNE Dydaktyczne Piątki, <https://www.youtube.com/watch?v=BVG-VqEVTkc> [dostęp: 12.01.2024]
2. J. Mytnik, *Alternatywne sposoby oceniania* Politechnika Gdańska, <https://www.youtube.com/watch?v=nrqPiovrARs> [dostęp: 2.02.2024]